

УДК 655.3066.11(083.41)

Світлана Буряк,
завідувач відділу статистичного моніторингу
та аналізу друку Книжкової палати України

Поточна статистика випуску книг і брошур в Україні у 2014 році

Проаналізовано стан українського книговидання станом на грудень 2014 року за асортиментом видавничої продукції, її мовною та територіальною ознаками. Наведено статистичні дані щодо випуску книг і брошур вітчизняними видавництвами різних форм власності, у тому числі сфери управління Держкомтелерадіо України.

Ключові слова: асортимент видавничої продукції, кількісні показники, аналіз випуску видань, видавництва, видавничі організації, книговидання.

Станом на грудень 2014 року в Книжкову палату України надійшло й зареєстровано 18 667 назв книг і брошур тиражем 49 432,4 тис. пр., що у порівнянні з аналогічними даними 2013 року становить: за назвами — 83,0%, за тиражами — 80,4% (табл. 1). Книг і брошур, надрукованих саме у 2014 році, надійшло 14 132 друк. од. тиражем 44 296,1 тис. пр., що становить 75,7% загальної кількості назв і 89,6% загального тиражу. Видань інших років (за 1991—2013 роки) отримано 4535 друк. од. (24,3%) тиражем 5136,3 тис. пр. (10,4%). Авторефератів дисертацій надійшло 5800 друк. од. тиражем 580,7 тис. пр. Їхній випуск за кількістю назв зменшився на 1320 друк. од., або на 18,5%, тиражі — на 141,2 тис. пр., або на 19,6%. Основні статистичні показники випуску книг і брошур наведені в таблицях, де є детальна інформація про весь асортимент друкованої продукції.

Аналіз випуску книг і брошур (табл. 2) свідчить, що у 2014 році, станом на грудень, порівняно з аналогічним періодом минулого року спостерігається зменшення випуску як за назвами, так і за тиражами за всіма видами, окрім перекладних видань. Кількість книг, у порівнянні з аналогічним періодом минулого року, зменшилась на 3324 друк. од., або на 17%, тиражі — на 9811,4 тис. пр., або на 18,2%; брошур випущено менше на 499 друк. од., або на 16,8%, а тиражі зменшились на 2240,9 тис. пр. (30,1%); видань у палітурці менше на 1499 друк. од., або на 18,9%, а тиражі скоротилися на 8770,6 тис. пр., або на 27,9%; видань в обкладинці менше на 2324 друк. од., або на 16%, тиражі

знизилися на 8490,5 тис. пр., або на 31,2%; кількість нових видань зменшилася на 3558 друк. од. (16,7%), тиражі — на 11 616,2 тис. пр. (20,1%); серійних видань менше на 1023 друк. од. (22,9%), тиражі знизилися на 2046,3 тис. пр. (13,7%); перекладних видань більше на 5 друк. од., або на 0,3%, а тиражі скоротилися на 3167,6 тис. пр. (31,5%). Випуск перевидань зменшився на 265 друк. од. (22,9%), а тиражі — на 436,1 тис. пр. (12,2%).

Аналіз видавничої продукції за тематичними розділами свідчить: найбільше друкуються в Україні політичної та соціально-економічної літератури: 4373 друк. од. загальним тиражем 4873,9 тис. пр., тобто 23,4% загальної кількості назв і 9,9% загального тиражу. Порівняно з аналогічними даними 2013 року кількість назв зменшилась на 1133 друк. од., або на 20,6%, а тиражі — на 746,6 тис. пр., або на 13,3%. Другу позицію у видавничому репертуарі посідає література з освіти та культури: 4358 друк. од. тиражем 24 267,1 тис. пр. (23,3% і 49,1%), у порівнянні з аналогічним періодом минулого року кількість назв зменшилась на 454 друк. од. (9,4%), тиражі — на 6575,9 тис. пр. (21,3%); третю — художня література: 2799 друк. од. тиражем 6132,4 тис. пр. (15% і 12,4%), кількість назв зменшилась на 765 друк. од., або на 21,5%, тиражі — на 2487,4 тис. пр., або на 28,9%. Технічної літератури випущено 2160 друк. од. тиражем 4531,1 тис. пр. (11,6% і 9,2%), порівняно з аналогічним періодом минулого року кількість назв зменшилась на 182 друк. од. (7,8%), а тиражі — на 768,6 тис. пр. (14,5%) (табл. 3).

Таблиця 1

Загальні дані про випуск неперіодичних видань

Види видань	2013		2013 (грудень)		2014 (грудень)			
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	% відношення до грудня 2013 року	Тираж, тис. пр.	% відношення до грудня 2013 року
Книги і брошури	26 323	69 575,7	22 490	61 484,7	18 667	83,0	49 432,4	80,4
українською мовою	16 310	37 892,9	13 743	33 062,6	11 832	86,1	27 269,1	82,5
російською мовою	7 198	27 652,0	6 431	25 153,1	5 018	78,0	19 917,8	79,2
Автореферати дисертацій	7 960	807,8	7 120	721,9	5 800	81,5	580,7	80,4

Загальна характеристика випуску книг і брошур

Види видань	2013		2013 (грудень)		2014 (грудень)			
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	% відношення до грудня 2013 року	Тираж, тис. пр.	% відношення до грудня 2013 року
Усього, у т. ч.:	26 323	69 575,7	22 490	61 484,7	18 667	83,0	49 432,4	80,4
Книги	22 721	61 185,6	19 523	54 035,0	16 199	83,0	44 223,6	81,8
% відношення до кількості, тиражу	86,3	87,9	86,8	87,9	86,8		89,5	
Брошури	3 602	8 390,1	2 967	7 449,7	2 468	83,2	5 208,8	69,9
% відношення до кількості, тиражу	13,7	12,1	13,2	12,1	13,2		10,5	
У палітурці	9 381	37 035,3	7 920	31 387,7	6 421	81,1	22 617,1	72,1
% відношення до кількості, тиражу	35,6	53,2	35,2	51,0	34,4		45,8	
В обкладинці	16 942	32 540,4	14 570	30 097,0	12 246	84,0	21 606,5	68,8
% відношення до кількості, тиражу	64,4	46,8	64,8	49,0	65,6		43,7	
Нові видання	25 029	65 736,8	21 335	57 902,9	17 777	83,3	46 286,7	79,9
% відношення до кількості, тиражу	95,1	94,5	94,9	94,2	95,2		93,6	
Перевидання	1 294	3 838,9	1 155	3 581,8	890	77,1	3 145,7	87,8
% відношення до кількості, тиражу	4,9	5,5	5,1	5,8	4,8		6,4	
Серійні видання	5 220	16 410,6	4 465	15 122,6	3 442	77,1	13 076,3	86,5
% відношення до кількості, тиражу	19,8	23,6	19,9	24,6	18,4		26,5	
Перекладні видання	1 927	11 164,6	1 677	10 050,5	1 682	100,3	6 882,9	68,5
% відношення до кількості, тиражу	7,3	16,0	7,5	16,3	9,0		13,9	

Таблиця 3

Випуск книг і брошур за укрупненими тематичними розділами

Тематичні розділи	2013		2013 (грудень)		2014 (грудень)			
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	% відношення до грудня 2013 року	Тираж, тис. пр.	% відношення до грудня 2013 року
Усього, у т. ч.:	26 323	69 575,7	22 490	61 484,7	18 667	83,0	49 432,4	80,4
Політична і соціально-економічна література	6 320	5 779,0	5 506	5 620,5	4 373	79,4	4 873,9	86,7
Природничо-наукова література	1 653	938,7	1 385	789,9	1 076	77,7	884,3	112,0
Технічна література	2 833	6 155,4	2 342	5 299,7	2 160	92,2	4 531,1	85,5
Сільськогосподарська література	661	970,0	547	888,8	449	82,1	388,2	43,7
Медицина. Охорона здоров'я	958	2 160,8	796	2 003,2	607	76,3	1 193,6	59,6
Фізична культура і спорт	159	146,0	145	141,1	125	86,2	66,2	46,9
Література з освіти та культури	5 496	35 337,2	4 812	30 843,0	4 358	90,6	24 267,1	78,7
Друк у цілому. Книгознавство. Преса. Поліграфія	320	174,8	252	70,0	179	71,0	53,0	75,7
Мистецтво. Мистецтвознавство	335	710,1	302	694,0	205	67,9	369,9	53,3
Література із філологічних наук	1 110	814,7	960	718,9	703	73,2	304,2	42,3
Художня література. Фольклор	4 113	9 482,2	3 564	8 619,8	2 799	78,5	6 132,4	71,1
Література для дітей	2 339	6 721,4	1 854	5 612,4	1 588	85,7	4 377,4	78,0
Література універсального змісту	26	185,4	25	183,4	45	180,0	1 991,1	1085,7

Аналіз книжкового потоку за цільовим призначенням (табл. 4) показує: лідирують видання навчальної та методичної літератури як за назвами, так і за тиражами (6646 друк. од. тиражем 25 112,9 тис. пр.), що у процентному відношенні до загальної кількості назв становить 35,6% і 50,8% загального тиражу, порівняно з аналогічними даними минулого року кількість назв зменшилась на 1114 друк. од. (14,4%), тиражі — на 6840,3 тис. пр. (21,4%), у тому числі видань для загальноосвітньої школи випущено 2294 друк. од. тиражем 19 878,7 тис. пр., що становить 34,5% загальної кількості і 79,2% загального тиражу навчальних та методичних видань. Цього асортименту видавничої продукції для вищих навчальних закладів надруковано 2731 друк. од. тиражем 1004,0 тис. пр. (41,4% і 4%). Більше половини (55,1%) підручників та навчальних посібників випущено видавництвами ВНЗ, іншими видавничими суб'єктами — 44,9% видань. Наукових видань випущено 4020 друк. од. тиражем 1285,9 тис. пр. (21,5% і 2,6%), порівняно з аналогічним торішнім періодом кількість

назв зменшилась на 519 друк. од. (11,4%), а тиражі — на 219,6 тис. пр. (14,6%); літературно-художніх видань надійшло 2799 друк. од. загальним тиражем 6132,4 тис. пр., що становить у процентному відношенні до загальної кількості назв 15% і 12,4% загального тиражу, порівняно з 2013 роком кількість назв зменшилась на 765 друк. од. (21,5%), тиражі — на 2487,4 тис. пр. (28,9%). Видань для дітей та юнацтва випущено 1588 друк. од. тиражем 4377,4 тис. пр. (8,5% і 8,9%), порівняно з 2013 роком кількість назв зменшилась на 266 друк. од. (14,3%), а тиражі — на 1235,0 тис. пр. (22%). Науково-популярних видань для дорослих надруковано 866 друк. од. тиражем 1626,3 тис. пр. (4,6% і 3,3%), порівняно з 2013 роком їхня кількість зменшилась на 139 друк. од. (13,8%), а от тиражі збільшились — на 80,1 тис. пр. (5,2%). Видань для організації дозвілля випущено 686 друк. од. тиражем 7080,2 тис. пр. (3,7% і 14,3%), порівняно з аналогічними даними минулого року кількість назв зменшилась на 429 друк. од. (38,5%), тиражі — на 1097,9 тис. пр. (13,4%).

Таблиця 4

Випуск книг і брошур за цільовим призначенням

Розділи цільового призначення	2013		2013 (грудень)		2014 (грудень)			
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	% відношення до грудня 2013 року	Тираж, тис. пр.	% відношення до грудня 2013 року
Усього, у т. ч.:	26 323	69 575,7	22 490	61 484,7	18 667	83,0	49 432,4	80,4
Наукові видання	5 500	1 803,9	4 539	1 505,5	4 020	88,6	1 285,9	85,4
Науково-популярні видання для дорослих	1 212	1 860,9	1 005	1 546,2	866	86,2	1 626,3	105,2
Нормативні та виробничо-практичні видання	649	1 273,6	559	1 140,4	455	81,4	992,6	87,0
Офіційні видання	1 033	371,5	795	314,1	707	88,9	291,0	92,6
Громадсько-політичні видання	59	73,0	44	38,7	29	65,9	32,3	83,5
Навчальні та методичні видання	8 955	36 540,2	7 760	31 953,2	6 646	85,6	25 112,9	78,6
Літературно-художні видання для дорослих	4 113	9 482,2	3 564	8 619,8	2 799	78,5	6 132,4	71,1
Видання для дітей та юнацтва	2 339	6 721,4	1 854	5 612,4	1 588	85,7	4 377,4	78,0
Довідкові видання	610	1 439,7	521	1 244,3	385	73,9	1 177,6	94,6
Інформаційні видання	63	173,6	49	42,3	48	98,0	49,2	116,3
Бібліографічні видання	180	38,6	158	34,5	110	69,6	25,8	74,8
Видання для організації дозвілля	970	8 313,3	1 115	8 178,1	686	61,5	7 080,2	86,6
Рекламні видання. Проспекти	9	8,0	6	2,8	—	—	—	—
Література релігійного змісту	631	1 475,8	521	1 252,4	328	63,0	1 248,8	99,7

Випуск художньої літератури (табл. 5) здійснюється вісімнадцятьма мовами народів світу, у тому числі 1222 друк. од. тиражем 4463,2 тис. пр. видано мовами національних меншин. Порівняно з аналогічним періодом минулого року випуск художньої літератури за кількістю назв зменшився на 765 друк. од., або 21,5%, тиражі — на 2487,4 тис. пр., або 28,9%. Українською мовою випущено 1355 друк. од., або 48,4% загальної кількості назв художньої літератури, тиражем 1560,1 тис. пр. — це 25,4% загального тиражу, порівняно з одинадцятьма місяцями 2013 року кількість назв зменшилась на 347 друк. од. (20,4%), тиражі — на 247,0 тис. пр. (13,7%); російською мовою — 1208 друк. од. (43,2%) тиражем 4453,8 тис. пр. (72,6%), порівняно з відповідним торішнім періодом кількість видань зменшилась на 419 друк. од. (25,8%), тиражі — на 2228,9 тис. пр. (33,4%). Творів українських авторів випущено 1740 друк. од. тиражем 2152,0 тис. пр., у тому числі українських класиків — 73 друк. од. тиражем 162,8 тис. пр.; зарубіжних письменників — 493 друк. од. тиражем 3649,9 тис. пр.

Серед українських та зарубіжних літературно-художніх видань (для дорослих) верхні позиції і за кількістю назв, і за тиражами посідають детективи, фантазії та любовні романи. Імена авторів цих творів повторюються із року в рік

із незначними варіаціями. В українській літературі — Сімона Вілар, авторка історичних романів, яка працює в жанрі "жіночого роману", — кількість випущених книг становить 9 друк. од. тиражем 126 тис. пр., Василь Шкляр — 13 друк. од. тиражем 94 тис. пр., Ірен Роздобудько — 16 друк. од. тиражем 46 тис. пр. Серед класиків української літератури найбільше видаються твори Тараса Шевченка (32 друк. од. тиражем 74,5 тис. пр.), Ліни Костенко (4 друк. од. тиражем 3 тис. пр.), Івана Франка (4 друк. од. тиражем 11,2 тис. пр.). Із зарубіжних авторів лідерство утримує один із найвідоміших американських письменників, що працює в різноманітних жанрах, включаючи жахи, трилер, фантастику, фантазії, містику — Стивен Кінг: кількість видань його творів становить 12 друк. од., тираж 77 тис. пр., Пауло Коельо — 10 друк. од. тиражем 84,7 тис. пр., Валентин Пікуль — 10 друк. од. тиражем 160 тис. пр., Михайло Лермонтов — 5 друк. од. тиражем 7,8 тис. пр.

Серед видавництв, які займаються випуском художньої літератури, пальма першості належить харківському: "Книжковий клуб "Клуб сімейного дозвілля" (434 друк. од. тиражем 4330 тис. пр.), "Фоліо" (161 друк. од. тиражем 340,4 тис. пр.); одеському — "Астропринт" (40 друк. од. тиражем 10,7 тис. пр.), донецькому — "БАО" (36 друк. од. тиражем 198 тис. пр.).

Випуск художньої літератури мовами народів світу

Мова видання	2013 (грудень)		2014 (грудень)	
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.
Усього, у т. ч.:	3 564	8 619,8	2 799	6 132,4
Українська	1 702	1 807,1	1 355	1 560,1
Російська	1 627	6 682,7	1 208	4 453,8
Англійська	7	9,5	7	9,9
Білоруська	1	0,3	—	—
Болгарська	1	0,5	—	—
Вірменська	—	—	1	0,1
Есперанто	—	—	1	0,3
Кримськотатарська	8	4,1	8	4,8
Латинська	1	3,0	—	—
Молдавська	—	—	1	2,0
Німецька	1	0,1	1	0,3
Польська	1	1,5	1	0,5
Румунська	—	—	3	1,1
Русинська	2	0,6	1	0,3
Старослов'янська (церковнослов'янська)	2	1,0	3	2,0
Угорська	—	—	1	0,3
Французька	3	0,6	—	—
Чеська	—	—	1	0,3
Українською і російською мовами	172	83,6	183	85,8
Кількома мовами народів України	7	2,6	8	3,1
Кількома мовами народів світу	29	22,6	16	7,7

У ході аналізу випуску дитячої літератури з'ясувалось, що кількість назв книг у 2014 році (станом на грудень) порівняно з відповідним періодом минулого року зменшилась на 266 друк. од., тиражі — на 1235 тис. пр. (табл. 6). Середній тираж дитячої літератури становить 2,8 тис. пр., українською мовою видано 60,6% загальної кількості назв і 47,4% загального тиражу цього асортименту. У порівнянні з аналогічним періодом минулого року кількість назв зменшилась на 14,3%, тиражі — на 22%. Російською випущено 36,5% загальної кількості назв і 48% загального тиражу, у порівнянні з минулим роком кількість назв зменшилась на 24,7%, а тиражі — на 28,1%.

Найбільшими тиражами видаються твори українських дитячих письменників Олега Зав'язкіна (24 друк. од. тиражем 116,5 тис. пр.) та Всеволода Нестайка (15 друк. од. тиражем 44,0 тис. пр.); зарубіжних: Ганса Крістіана Андерсена (18 друк. од. тиражем 41,5 тис. пр.), Шарля Перро (25 друк. од. тиражем 86,5 тис. пр.), братів Грімм (27 друк. од. тиражем 115,8 тис. пр.) та класика російської дитячої літератури Корнія Чуковського (29 друк. од. тиражем 106 тис. пр.).

Серед видавництв, які займаються випуском цього асортименту літератури, найбільше її випустили: ТОВ "Видавництво "ПЕГАС" — 172 друк. од. тиражем 492,6 тис. пр.,

ТОВ "Видавництво Старого Лева" — 75 друк. од. тиражем 136,1 тис. пр., Книжковий клуб "Клуб сімейного дозвілля" — 53 друк. од. тиражем 397,0 тис. пр., ВКФ "БАО" — 49 друк. од. тиражем 343,0 тис. пр., " ТОВ "Видавництво "Фоліо" — 45 друк. од. тиражем 107,2 тис. пр., хоча варто зазначити, що дитячий асортимент не головний у їхній книжковій продукції.

Видавництвами і видавничими організаціями з державною формою власності випущено 4999 друк. од. загальним тиражем 1708,7 тис. пр. (табл. 7), що у процентному відношенні до загальної кількості назв становить 26,8% і 3,5% загального тиражу, порівняно з аналогічним періодом 2013 року кількість назв зменшилась на 1067 друк. од., або на 17,6%, а тиражі — на 719,8 тис. пр., або на 29,6%, у тому числі видавництвами у сфері управління Держкомтелерадіо України випущено 149 друк. од. тиражем 104,9 тис. пр., тобто 0,8% загальної кількості назв і 0,2% загального тиражу, в порівнянні з аналогічним періодом минулого року кількість назв зменшилась на 28 друк. од., або на 15,8%, тиражі зменшились на 197,7 тис. пр., або на 65,3%. Видавництва і видавничі організації з іншими формами власності випустили 13 668 друк. од. (73,2%) тиражем 47 723,7 тис. пр. (96,5%), у порівнянні з аналогічним періодом минулого року кількість назв зменшилась на 2756 друк. од., тиражі — на 11 332,5 тис. пр.

Таблиця 6

Випуск дитячої літератури мовами народів світу

Мова видання	2013 (грудень)		2014 (грудень)	
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.
Усього, у т. ч.:	1 854	5 612,4	1 588	4 377,4
Українська	1 045	2 561,6	962	2 075,3
Російська	769	2 922,2	579	2 099,8
Англійська	8	14,0	3	5,0
Кримськотатарська	1	0,5	1	1,0
Румунська	3	15,0	28	92,0
Словацька	1	0,5	—	—
Українською і російською мовами	20	91,7	9	97,5
Кількома мовами народів України	—	—	2	1,5
Кількома мовами народів світу	7	6,9	4	5,3

Випуск книг і брошур видавництвами та видавничими організаціями

Видавництва та видавничі організації	2013 (грудень)		2014 (грудень)	
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.
Усього, у т. ч.:	22 490	61 484,7	18 667	49 432,4
<i>1. Видавництва з державною формою власності, у т. ч.:</i>	<i>775</i>	<i>698,6</i>	<i>480</i>	<i>267,3</i>
Сфера управління Держкомтелерадіо України	177	302,6	149	104,9
Сфера управління інших установ	598	396,0	331	162,4
<i>2. Видавництва з іншими формами власності, у т. ч.:</i>	<i>3 838</i>	<i>15 733,5</i>	<i>3 056</i>	<i>13 218,2</i>
ДАК "Українське видавничо-поліграфічне об'єднання"	48	42,8	25	115,4
Інші видавництва	3 790	15 690,7	3 031	13 102,8
<i>3. Видавничі організації з державною формою власності</i>	<i>5 291</i>	<i>1 729,9</i>	<i>4 519</i>	<i>1 441,4</i>
<i>4. Видавничі організації з іншими формами власності</i>	<i>12 586</i>	<i>43 322,7</i>	<i>10 612</i>	<i>34 505,5</i>

У 2014 році, станом на грудень, українською мовою видано 11 832 друк. од. тиражем 27 269,1 тис. пр. (табл. 8), що становить 63,4% загальної кількості назв і 55,2% загального тиражу. Порівняно з аналогічним періодом минулого року кількість назв зменшилась на 1911 друк. од., або на 13,9%, тиражі — на 5793,5 тис. пр., або на 17,5%. Мовами національних меншин випущено 5174 друк. од. загальним тиражем 20 123,5 тис. пр., тобто 27,7% загальної кількості назв і 40,7% загального тиражу. Порівняно з аналогічним періодом минулого року кількість назв зменшилась на 1419 друк. од., або на 21,5%, а тиражі — на 5114,9 тис. пр., або на 21,2%. Російською мовою випущено 5018 друк. од. тиражем 19 917,8 тис. пр., що становить 26,9% загальної кількості назв і 40,3% загального тиражу. Порівняно з минулим роком кількість назв зменшилась на 1413 друк. од.

(22%), тиражі — на 5235,3 тис. пр. (20,8%). Серед видань мовами народів світу традиційно домінують випущені англійською — 265 друк. од. тиражем 631,4 тис. пр., у порівнянні з минулим роком кількість назв зменшилась на 151 друк. од. (36,3%), а тиражі — на 144,8 тис. пр. (18,7%); німецькою — 58 друк. од. тиражем 73,1 тис. пр., у порівнянні з аналогічним періодом минулого року кількість назв зросла на 8 друк. од. (16%), тиражі, навпаки, зменшилась на 202,8 тис. пр. (73,5%); польською — 24 друк. од. тиражем 10,0 тис. пр., у порівнянні з аналогічним періодом минулого року кількість назв збільшилась на 3 друк. од. (14,3%), тиражі зменшились на 5,5 тис. пр. (35,5%); французькою — 16 друк. од. тиражем 30,5 тис. пр., у порівнянні з аналогічним періодом минулого року кількість назв зменшилась на 8 друк. од. (33,3%), тиражі — на 66,5 тис. пр. (68,6%).

Таблиця 8

Випуск книг і брошур мовами народів світу

Мова видання	2013		2013 (грудень)		2014 (грудень)	
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.
Усього, у т. ч.:	26 323	69 575,7	22 490	61 484,7	18 667	49 432,4
Українська	16 310	37 892,9	13 743	33 062,6	11 832	27 269,1
Англійська	509	1 084,7	416	776,2	265	631,4
Білоруська	1	0,3	1	0,3	—	—
Болгарська	1	0,5	1	0,5	1	1,0
Вірменська	—	—	—	—	1	0,1
Есперанто	—	—	—	—	1	0,3
Іспанська	17	25,3	14	23,9	4	1,2
Італійська	1	1,0	1	1,0	1	0,1
Казахська	9	2,7	9	2,7	—	—
Кримськотатарська	38	35,1	32	29,5	14	12,0
Латинська	2	3,5	2	3,5	—	—
Молдавська	9	0,9	5	0,5	6	5,9
Німецька	73	308,4	50	275,9	58	73,1
Перська	1	0,2	—	—	—	—
Польська	24	16,7	21	15,5	24	10,0
Російська	7 198	27 652,0	6 431	25 153,1	5 018	19 917,8
Румунська	23	32,9	17	32,3	38	98,4
Русинська	3	1,3	3	1,3	2	0,6
Словацька	1	0,5	1	0,5	—	—
Старослов'янська (церковнослов'янська)	15	6,8	11	4,0	4	2,3
Турецька	1	0,1	1	0,1	2	0,8
Угорська	17	4,3	10	3,6	8	2,2
Французька	27	116,9	24	97,0	16	30,5
Чеська	1	0,1	1	0,1	2	1,8

Видання українською і російською мовами	978	600,2	794	528,1	662	363,1
Видання декількома мовами народів України	64	58,3	45	22,3	48	16,8
Видання кількома мовами народів світу	895	1 520,6	766	1 250,1	599	903,3
Українсько-російські словники	12	15,9	11	15,6	4	4,3
Словники мовами народів України	6	5,0	4	2,7	13	9,8
Словники мовами народів світу	87	188,6	76	181,8	44	76,5

Статистика книг і брошур серед регіонів укротре підтверджує міцні позиції Києва як загальнонаціонального книговидавничого центру (табл. 9). На частку столиці припадає 28% (5227 друк. од.) загальної кількості назв і 35,8% (17 721,1 тис. пр.) загального тиражу, порівняно з аналогічним періодом минулого року кількість назв зменшилась на 1042 друк. од., або на 16,6%, а тиражі — на 7738,5 тис. пр., або 30,4%. Настільки ж стабільно посідає друге місце за кількістю найменувань Харківська область, де випущено 4947 друк. од. тиражем 21 653,9 тис. пр., що становить 26,5% загальної кількості назв і 43,8% загального тиражу, порівняно з минулим роком кількість назв зменшилась на 1073 друк. од. (17,8%), тиражі — на 3822,7 тис. пр. (15%). Відзначимо, що далеко не всі регіони показали однакові темпи книгодрукування. У більшості областей його знижено як за назвами, так і за тиражами. Однак, у Закарпатській області був відзначений приріст

кількості видань та тиражу: за назвами — на 44 друк. од. (34,6%), за тиражами — на 67 тис. пр. (118,8%). Зростання назв та зниження тиражів спостерігається: у Запорізькій — загальна кількість назв зросла на 42 друк. од. (14,7%), а от тиражі зменшились на 107,2 тис. пр. (50%); у Івано-Франківській — на 8 друк. од. (4,1%), тиражі зменшились на 6,1 тис. пр. (5,3%); у Херсонській — на 40 друк. од. (4,5%), тиражі — на 3,0 тис. пр. (4,4%); у Хмельницькій — на 10 друк. од. (3%), тиражі — на 7,8 тис. пр. (2,8%).

Зниження кількості назв та зростання тиражів спостерігається: у Рівненській області — на 15 друк. од. (8,8%), а тиражі зросли на 13,3 тис. пр. (20,9%); у Сумській — на 84 друк. од. (20,1%), тиражі збільшились на 68,6 тис. пр. (24,9%); у Тернопільській — на 70 друк. од. (7,6%), тиражі — на 1456,4 тис. пр. (63,7%); у Чернівецькій — на 80 друк. од. (25,6%), тиражі — на 140,3 тис. пр. (112,2%).

Таблиця 9

Випуск видань за територіальною ознакою

Місце видання (республіка, область, місто)	2013		2013 (грудень)		2014 (грудень)	
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.
Усього, у т. ч.:	26 323	69 575,7	22 490	61 484,7	18 667	49 432,4
Автономна Республіка Крим	598	383,5	501	335,8	209	96,7
Вінницька	527	236,4	445	206,7	312	114,6
Волинська	317	721,3	270	693,2	218	110,2
Дніпропетровська	805	458,8	663	405,8	652	326,2
Донецька	1 729	3 196,8	1 428	2 924,9	965	2 490,5
Житомирська	184	75,2	172	70,2	124	46,7
Закарпатська	163	68,5	127	56,4	171	123,4
Запорізька	322	224,6	286	214,3	328	107,1
Івано-Франківська	234	134,5	196	114,7	204	108,6
Київська	123	65,8	97	56,0	90	43,0
Кіровоградська	188	113,2	138	82,2	135	48,8
Луганська	366	137,1	342	117,0	266	95,7
Львівська	1 502	1 269,3	1 272	1 176,5	1 111	948,5
Миколаївська	237	67,9	207	58,9	159	61,4
Одеська	719	487,2	660	470,0	622	207,0
Полтавська	298	92,3	237	77,6	195	60,1
Рівненська	201	72,2	170	63,6	155	76,9
Сумська	511	346,6	418	275,2	334	343,8
Тернопільська	1 023	2 660,4	921	2 285,2	851	3 741,6
Харківська	6 674	27 803,1	6 020	25 476,6	4 947	21 653,9
Херсонська	267	77,7	223	67,5	233	64,5
Хмельницька	405	313,6	334	281,9	344	274,1
Черкаська	460	193,9	427	181,9	328	177,1
Чернівецька	367	143,3	312	125,1	232	265,4
Чернігівська	318	200,6	256	167,1	239	110,0
м. Київ	7 653	29 974,4	6 269	25 459,6	5 227	17 721,1
м. Севастополь	132	57,5	99	40,8	16	15,5

Реєстрація випущених у 2014 році видань завершується 31 січня 2015 року. Можна прогнозувати, що очікувана кількість надрукованих у ньому видань становитиме приблизно 22 000 назв книг і брошур загальним тиражем 56 млн пр., тобто 1,30 книги на одного мешканця України; очікувана кількість видань українською мовою — приблизно 13 500 назв загальним тиражем 30 млн пр., російською — 6000 назв загальним тиражем 22 млн пр.

Проанализировано состояние украинского книгоиздания по состоянию на декабрь 2014 года согласно ассортименту издательской продукции, ее языкового и территориального аспектов. Приведены статистические

данные по выпуску книг и брошюр отечественных издательств разных форм собственности, в том числе сферы управления Госкомтелерадио Украины.

State of Ukrainian bookpublishing as of december 2014 is analyzed accordingly to assortment of publish products, lingual and territorial actives. Production statistics of books manufactured by largest national publish houses with different types of property form (including administration sphere of the State Committee in Television and Radio-broadcasting) are illustrated.

Надійшла до редакції 12 грудня 2014 року